

EIROPAS PARLaments

2009 - 2014

Sesijas dokuments

A7-0148/2014

27.02.2014

ZIŅOJUMS

par publisku piekļuvi dokumentiem (Reglamenta 104. panta 7. punkts) 2011.–
2013. gadā
(2013/2155(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente: *Sophia in 't Veld*

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	14
KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS	15

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par publisku piekļuvi dokumentiem (Reglamenta 104. panta 7. punkts) 2011.–2013. gadā (2013/2155(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 1., 10. un 16. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 15. un 298. pantu,
- ņemot vērā LES 11. pantu un iestāžu pienākumu uzturēt atklātu, pārredzamu un regulāru dialogu ar pārstāvošajām apvienībām un pilsonisko sabiedrību,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 41. pantu (tiesības uz labu pārvaldību) un 42. pantu (tiesības piekļūt dokumentiem),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem¹,
- ņemot vērā Padomes 2003. gada 22. septembra Regulu (EK, Euratom) Nr. 1700/2003, ar ko groza Regulu (EEK, Euratom) Nr. 354/83 par Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas vēsturisko arhīva materiālu nodošanu atklātībai²,
- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 14. septembra rezolūciju par publisku piekļuvi 2009.–2010. gada dokumentiem³,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūru par piekļuvi dokumentiem, jo īpaši Eiropas Savienības Tiesas spriedumus lietās *Access Info Europe* (lieta C-280/11 P), *Donau Chemie* (C-536/11), *IFAW/Komisija* (C-135/11)⁴, *My Travel* (C-506/08 P), *Turco* (apvienotās lietas C-39/05 P un C-52/05 P) un Vispārējās tiesas spriedumus lietās *In 't Veld/Padome* (T-529/09), *Vācija/Komisija* (T-59/09), *EnBW/Komisija* (T-344/08), *Sviluppo Globale* (T-6/10), *Internationaler Hilfsfonds* (T-300/10), *European Dynamics* (T-167/10), *Jordana* (T-161/04) un *CDC* (T-437/08),
- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 30. aprīļa priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (COM(2008)0229),
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 20. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (COM(2011)0137),

¹ OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

² OV L 243, 27.9.2003., 1. lpp.

³ OV C 51E, 22.2.2013., 72. lpp.

⁴Sk. lietu *IFAW/Komisija* (C-135/11 P), kuras 75. punktā ir noteikts, ka „(..) Vispārējā tiesa, neiepazīstoties pati ar minēto vēstuli, nevarēja *in concreto* izvērtēt, vai piekļuvi šim dokumentam varēja pamatoti atteikt, balstoties uz (..) izņēmumiem”.

- ņemot vērā Eiropas Padomes 2008. gada Konvenciju par piekļuvi oficiāliem dokumentiem,
 - ņemot vērā Padomes, Komisijas un Eiropas Parlamenta gada ziņojumus par piekļuvi dokumentiem 2011. un 2012. gadā, kuri iesniegti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 17. pantu,
 - ņemot vērā 2010. gada Pamat nolikumu par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 20. novembra Iestāžu nolikumu par Eiropas Parlamenta piekļuvi Padomes slepenajai informācijai drošības un aizsardzības politikas jomā,
 - ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 14. septembra rezolūciju par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem, 2013. gada 15. jūlija rezolūciju par pārskatu par Eiropas ombuda darbību 2012. gadā un 2009. gada 17. decembra rezolūciju par nepieciešamajiem tiesiskā regulējuma uzlabojumiem attiecībā uz piekļuvi dokumentiem pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā (Regula (EK) Nr. 1049/2001),
 - ņemot vērā Eiropas ombuda 2012. gada darbības pārskatu,
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu un 104. panta 7. punktu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A7-0148/2014),
- A. tā kā Lisabonas līgums ir spēkā jau četrus gadus; tā kā LESD 15. pantā ir noteikts ES iestāžu pārredzamības konstitucionālais satvars un ir paredzēts, ka jebkuram Savienības pilsonim, kā arī jebkurai fiziskai personai, kas dzīvo kādā dalībvalstī, vai juridiskai personai, kam ir juridiskā adrese kādā dalībvalstī, ir tiesības piekļūt ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru dokumentiem; tā kā šīs tiesības būtu jāizmanto atbilstoši vispārējiem principiem un ierobežojumiem, kas noteikti Parlamenta un Padomes pieņemtajās regulās;
- B. tā kā LESD 298. pantā ir paredzēta atvērta, efektīva un neatkarīga Eiropas administrācija;
- C. tā kā pastāv vispārējs noteikums par to, ka pilnībā ir jānodrošina piekļuve legīslatīvajiem dokumentiem, savukārt izņēmumu skaits attiecībā uz nelegīslatīvajiem dokumentiem ir jāsamazina;
- D. tā kā pārredzamībai ir būtiska nozīme demokrātiskā pilsoņu Eiropas Savienībā, kurā pilsoņi var pilnvērtīgi iesaistīties demokrātijas procesā un īstenot publisku izvērtēšanu; tā kā pārredzama administrācija nāk par labu pilsoņiem, cīņai pret korupciju un Savienības politiskās sistēmas un tiesību aktu leģitimitātei;
- E. tā kā plaša publiska piekļuve dokumentiem ir svarīgs dzīvotspējīgas demokrātijas elements;
- F. tā kā veselīgā demokrātijā iedzīvotājiem nevajadzētu paļauties uz ziņotājiem, lai nodrošinātu valdību kompetences jomu un darbību pārredzamību;

- G. tā kā iedzīvotājiem ir tiesības zināt, kā notiek lēmumu pieņemšanas process, kā darbojas viņu pārstāvji, kā arī tiesības likt viņiem uzņemties atbildību un zināt, kā tiek piešķirti un tērēti publiskie līdzekļi;
- H. tā kā Savienības administrācija vēl aizvien pienācīgi nepiemēro ES tiesību aktus par piekļuvi dokumentiem; tā kā administrācija Regulā (EK) Nr. 1049/2001 paredzētos izņēmumus piemēro ik pa laikam, nevis tikai izņēmuma gadījumos;
- I. tā kā saskaņā ar tiesu judikatūru gadījumā, ja iestāde nolemj atteikt piekļuvi dokumentam, kuru tai tiek lūgts publiskot, tai principā ir jāsniedz paskaidrojumi par to, kā piekļuve šim dokumentam varētu konkrēti un faktiski apdraudēt intereses, ko aizsargā kāds no Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. pantā paredzētajiem izņēmumiem (sk. lietu *In 't Veld/Padome*¹);
- J. tā kā konkrēts un paredzams apdraudējums attiecīgajām interesēm nevar arī tikt pierādīts tikai ar bailēm publiskot pilsoņiem iestāžu atšķirīgās nostājas attiecībā uz Savienības starptautiskas rīcības juridisko pamatu un tādējādi radīt šaubas par šīs rīcības tiesiskumu (sk. lietu *In 't Veld/Padome*²);
- K. tā kā sešas no desmit Eiropas ombuda 2012. gadā izskatītajām „parauglietām” attiecās uz pārredzamību;
- L. tā kā statistikas dati par Regulas (EK) Nr. 1049/2001 piemērošanu liecina, ka sākotnējo lūgumu skaits visās trīs iestādēs samazinās;
- M. tā kā konkrēto pieprasīto dokumentu skaits Parlamentā ir samazinājies (no 1666 dokumentiem 2011. gadā līdz 777 dokumentiem 2012. gadā); tā kā to pieprasījumu īpatsvars, kuri neattiecas uz konkrētiem dokumentiem, bet gan, piemēram, „uz visiem dokumentiem, kas attiecas uz...”, Parlamentā tomēr ir palielinājies (no 35,5 % 2011. gadā līdz 53,5 % 2012. gadā); tā kā pieprasīto Padomes dokumentu skaits ir samazinājies (no 9641 dokumenta 2011. gadā līdz 6166 dokumentiem 2012. gadā)³;
- N. tā kā 2012. gada pārskatos sniegtie kvantitatīvie dati liecina, ka pilnīgs atteikums piekļūt dokumentiem aizvien biežāk ir saņemts gan no Komisijas (no 12 % 2011. gadā līdz 17 % 2012. gadā), gan no Padomes (no 12 % 2011. gadā līdz 21 % 2012. gadā), savukārt Parlamenta rādītāji pilnīga atteikuma jomā ir stabili (5 % gan 2011. gadā, gan 2012. gadā);
- O. tā kā attiecībā uz Komisijas dokumentiem ir bijis ievērojams atkārtotu pieteikumu skaita pieaugums (no 165 pieteikumiem 2011. gadā līdz 229 pieteikumiem 2012. gadā), līdz ar to nedaudz palielinājies arī pilnībā pārskatīto lēmumu skaits, kā arī samazinājies daļēji pārskatīto lēmumu skaits un palielinājies apstiprināto lēmumu skaits, savukārt Padomes un Parlamenta rādītāji atkārtotu pieteikumu jomā ir samērā stabili (Padome: no 27 pieteikumiem 2011. gadā līdz 23 pieteikumiem 2012. gadā; Parlaments: no 4 pieteikumiem 2011. gadā līdz 6 pieteikumiem 2012. gadā);

¹ In 't Veld/Padome (T-529/09), 19. punkts.

² In 't Veld/Padome (T-529/09), 75. punkts.

³ Komisija nenorāda konkrētu pieprasīto dokumentu skaitu. Sākotnējo pieteikumu skaits attiecībā uz Komisijas dokumentiem ir 6447 pieteikumi 2011. gadā un 6014 pieteikumi 2012. gadā.

- P. tā kā saistībā ar vairākiem pieteikumiem ir iesniegtas sūdzības Eiropas ombudam (Komisija: no 10 pieteikumiem 2011. gadā līdz 20 pieteikumiem 2012. gadā; Padome: no 2 pieteikumiem 2011. gadā līdz 4 pieteikumiem 2012. gadā; Parlaments: 1 pieteikums gan 2011. gadā, gan 2012. gadā);
- Q. tā kā Eiropas ombuds 2011. un 2012. gadā slēdza vairākas sūdzības, izsakot kritiskas piezīmes vai arī ierosinot veikt turpmākus pasākumus (Komisija: 10 no 18 sūdzībām 2011. gadā, 8 no 10 sūdzībām 2012. gadā; Padome: nav informācijas; Parlaments: neviena sūdzība 2011. gadā, tikai 1 sūdzība 2012. gadā);
- R. tā kā saistībā ar vairākiem lūgumiem piekļūt dokumentiem ir ierosinātas lietas Vispārējā tiesā vai arī ir iesniegtas apelācijas sūdzības Eiropas Savienības Tiesā (Komisija: no 15 lietām un 3 apelācijas sūdzībām 2011. gadā līdz 14 lietām un 1 apelācijas sūdzībai 2012. gadā; Padome: no 1 lietas un 2 apelācijas sūdzībām 2011. gadā līdz 1 apelācijas sūdzībai 2012. gadā¹; Parlaments: nevienas lietas un nevienas sūdzības ne 2011., ne 2012. gadā);
- S. tā kā Vispārējā tiesa galvenokārt ir lēmusi par labu lielākai pārredzamībai vai arī citādi ir sniegusi Regulas (EK) Nr. 1049/2001 skaidrojumu vairākās lietās (Komisija: 5 no 6 lietām² 2011. gadā un visās piecās 2012. gadā izskatītajās lietās³; Padome: vienīgajā 2011. gadā izskatītajā lietā (*Access Info Europe*, T-233/09) un 1 no 4 lietām 2012. gadā (*In 't Veld*, T-529/09); Parlaments: 1 no 2 lietām 2011. gadā⁴ (*Toland*, T-471/08) un vienīgajā 2012. gadā izskatītajā lietā (*Kathleen Egan* un *Margaret Hackett*, T-190/10));
- T. tā kā Eiropas Savienības Tiesa galvenokārt ir lēmusi par labu lielākai pārredzamībai šādās lietās — Komisija: vienīgajā 2011. gadā izskatītajā lietā [*My Travel*, C-506/08] un 1 no 3 lietām 2012. gadā [*IFAW*, C-135/11 P]⁵; Padome un Parlaments: ne 2011., ne 2012. gadā nav pieņemts neviens šāds spriedums;
- U. tā kā Komisijas, Padomes un Parlamenta gada pārskatos nav sniegti salīdzināmi statistikas dati; tā kā šīs trīs iestādes statistikas datu sniegšanā neievēro vienus un tos pašus datu pilnīguma standartus;
- V. tā kā visbiežāk minētais izņēmumu piemērošanas iemesls, ko pēc sākotnējo lūgumu saņemšanas izmanto Komisija un Padome, ir „lēmumu pieņemšanas procesa aizsardzība” (Komisija: 17 % 2011. gadā un 20 % 2012. gadā; Padome: 41 % gan 2011. gadā, gan 2012. gadā); tā kā otrs Padomes visbiežāk minētais iemesls bija „starptautisko attiecību aizsardzība”; tā kā Parlamenta visbiežāk minētais izņēmums bija „personas privātās dzīves un neaizskaramības aizsardzība”;

¹ Padome/*In 't Veld* (Eiropas Parlamenta iejaukšanās *Sophia In 't Veld* atbalstīšanai).

² Lietas *Batchelor* (T-362/08), *IFAW II* (T-250/08), *Navigazione Libera del Golfo* (T-109/05 un T-444/05), *Jordana* (T-161/04), *CDC* (T-437/08) un *LPN* (T-29/08).

³ Vācija/Komisija (T-59/09), *EnBW*/Komisija (T-344/08), *Sviluppo Globale* (T-6/10), *Internationaler Hilfsfonds* (T-300/10), *European Dynamics* (T-167/10).

⁴ Otra lieta ir *Dennekamp* (T-82/08), kurā Vispārējā tiesa personas datu aizsardzības apsvērumu dēļ apstiprināja Parlamenta pieņemto lēmumu.

⁵ Sk. *IFAW* lietu attiecībā uz dalībvalsts izdotiem dokumentiem un Vispārējās tiesas pienākumu šos dokumentus izvērtēt, un divas citas lietas, kas attiecas uz uzņēmumu koncentrācijas kontroles procedūru (*Agrofert* (C-477/10 P) un *Éditions Odile Jacob* (C-404/10 P)). Šie trīs Tiesas spriedumi nav aprakstīti Komisijas gada pārskatā.

- W. tā kā iestādes nav izpildījušas LESD 15. panta 2. punkta un 15. panta 3. punkta 5. daļas noteikumus attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes pienākumu sasaukt atklātas sanāksmes situācijās, kad tiek izskatīti leģislatīva akta projekti, un publicēt tos dokumentus, kas saistīti ar likumdošanas procedūrām, atbilstīgi 15. panta 3. punkta 2. daļā paredzētajiem noteikumiem;
- X. tā kā Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 3. punktā ir paredzēts šāds izņēmums attiecībā uz pārredzamību: „(..) ja iepazīšanās ar šo dokumentu var nopietni kaitēt lēmumu pieņemšanai iestādē, ja vien iepazīšanās ar to nav saistīta ar sevišķām sabiedrības interesēm”; tā kā šis nosacījums bija spēkā agrāk nekā Lisabonas līgums un ir saskaņojams ar LESD 15. pantu;
- Y. tā kā Eiropas Savienības Tiesas lēmumā *Access Info Europe* lietā¹ ir apstiprināts, ka dalībvalstu nosaukumu un to priekšlikumu publiskošana nekaitē lēmumu pieņemšanas procesam; tā kā Vispārējā tiesa savā agrāk šajā lietā pieņemtajā lēmumā ir nospriedusi: „Fakts, ka pilsoņi izmanto savas demokrātiskās tiesības, nozīmē iespēju detalizēti sekot lēmumu pieņemšanas procesam (..)”;
- Z. tā kā starptautiskie nolīgumi ir saistoši ES tiesību aktiem; tā kā ar tiem saistītajiem dokumentiem principā būtu jābūt publiski pieejamiem, neskarot likumīgos izņēmuma gadījumus; tā kā izņēmums starptautisko attiecību aizsardzības nolūkā ir jāpiemēro tā, kā noteikts lietas *In ‘t Veld*/Padome (T-529/09) 19. punktā;
- AA. tā kā trīspusējām sarunām starp Komisiju, Parlamentu un Padomi ir izšķiroša nozīme ES tiesību aktu izstrādē; tā kā trīspusējās sarunas nav publiskas un dokumenti, kuri attiecas uz neformālām trīspusējām sarunām, tostarp darba kārtības dokumenti un kopsavilkuma ziņojumi, principā nav pieejami ne sabiedrībai, ne Parlamentam, kas ir pretrunā LESD 15. pantam;
- AB. tā kā saskaņā ar ES noteikumiem par pārredzamību tiem dokumentiem, ko sagatavojusi Padomes prezidentvalsts vai kas atrodas tās rīcībā un attiecas uz attiecīgās valsts šajā statusā veikto darbu, ir jābūt pieejamiem;
- AC. tā kā sarunas par Regulas (EK) Nr. 1049/2001 pārskatīšanu ir nonākušas strupceļā; tā kā jaunajam instrumentam būtu jānodrošina ievērojami lielāka pārredzamība, nekā tā ir pašreiz;
- AD. tā kā lūgumi sasaukt Parlamenta sanāksmes aiz slēgtām durvīm principā būtu jāizskata atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1049/2001 noteikumiem; tā kā šādus lūgumus Parlaments izvērtē, izskatot katru gadījumu atsevišķi, un neapstiprina tos automātiski;
- AE. tā kā dokumentu klasifikācija atkarībā no slepenības pakāpes atbilstoši 2010. gada Pamatnolīgumam par Parlamenta un Komisijas attiecībām vai arī dokumentu atzīšana par „slepeniem dokumentiem” saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 9. pantu jāveic pēc rūpīgas un konkrētas apsvēršanas; tā kā pārmērīgas slepenības pakāpes piešķiršana noved pie nevajadzīgas un nesamērīgas dokumentu slepenības un tā, ka sanāksmes bez jebkāda pienācīga pamatojuma notiek aiz slēgtām durvīm;

¹ Padome/*Access Info Europe*, Lieta C-280/11 P.

AF. tā kā pārredzamības noteikums joprojām ir spēkā, tostarp attiecībā uz iecietības programmu saistībā ar aizliegtu vienošanos (karteljiem); tā kā saskaņā ar līgumiem automātisks publiskošanas aizliegums ir pārredzamības noteikuma pārkāpums; tā kā slepenība ir izņēmuma gadījums un valsts tiesnešiem saistībā ar prasībām par zaudējumu atlīdzību tā ir jāpamato katrā konkrētajā gadījumā atsevišķi;

AG. tā kā ir ierosināts izstrādāt ES pamatnostādnes, kas tiesnešiem kalpotu kā noderīgs instruments; tā kā šādās pamatnostādnēs uzņēmumu dokumenti jānošķir no aizliegtas vienošanās lietām, kas atrodas Komisijas rīcībā,

Tiesības piekļūt dokumentiem

1. atgādina, ka pārredzamība ir vispārējs noteikums un ka Lisabonas līgumā piekļuve dokumentiem ir noteikta par pamattiesībām;
2. atgādina, ka ir nepieciešama pilnīgākā iespējamā sabiedrības piekļuve dokumentiem, lai ļautu iedzīvotājiem un pilsoniskajai sabiedrībai sniegt komentārus par visiem ES darbības aspektiem;
3. atgādina, ka pārredzamība vairo sabiedrības uzticību Eiropas iestādēm, ļaujot pilsoņiem būt informētiem, piedalīties Savienības lēmumu pieņemšanas procesā un šādā veidā sniegt ieguldījumu ES demokrātijas stiprināšanā;
4. atgādina, ka visiem lēmumiem, ar kuriem tiek liegta piekļuve dokumentiem, jābūt balstītiem uz skaidri un stingri definētiem juridiskajiem izņēmumiem, kas papildināti ar izsvērtu un konkrētu pamatojumu, ļaujot iedzīvotājiem izprast piekļuves liegšanas iemeslus un efektīvi izmantot pieejamos tiesiskās aizsardzības līdzekļus;
5. atgādina par nepieciešamību panākt atbilstīgu līdzsvaru starp pārredzamību un datu aizsardzību, kā tas paskaidrots judikatūrā *Bavarian Lager* lietā, un uzsver, ka datu aizsardzību nedrīkst izmantot ļaunprātīgi, īpaši interešu konfliktu piesegšanas un pārmērīgas ietekmes nolūkā saistībā ar ES pārvaldi un lēmumu pieņemšanu; norāda, ka Tiesas spriedums *Bavarian Lager* lietā ir pamatots ar pašreizējo Regulas (EK) Nr. 1049/2001 redakciju un neliedz mainīt redakciju, kas ir nepieciešams un īpaši vajadzīgs pēc skaidras tiesību uz piekļuvi dokumentiem pasludināšanas līgumos un Pamattiesību hartā;
6. aicina iestādes, struktūras un aģentūras stingri piemērot Regulu (EK) Nr. 1049/2001, pilnībā ņemot vērā visu judikatūras kopumu, kas uz to attiecas, un saskaņojot to esošos iekšējos noteikumus ar regulas saturu un jēgu, jo īpaši attiecībā uz termiņiem, līdz kuriem jāsniedz atbildes uz lūgumiem nodrošināt piekļuvi dokumentiem, vienlaikus garantējot, lai termiņi netiktu pagarināti; aicina Padomi publicēt tās darba grupu sanāksmju protokolus un iekļaut tajos, ņemot vērā *Access Info Europe* lietu, dalībvalstu nosaukumus un to priekšlikumus;
7. aicina iestādes, struktūras un aģentūras, piemērojot Regulu (EK) Nr. 1049/2001, stingri izvērtēt iespēju attiecīgo dokumentu, tabulu, grafiku, rindkopu vai frāzi publiskot tikai daļēji;

8. aicina ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras turpmāk izstrādāt vispatverošāku pieeju pārredzamībai, savās interneta tīmekļa vietnēs nodrošinot publisku pieejamību pēc iespējas vairāk dokumentu kategorijām, tostarp iekšējos administratīvos dokumentus, iekļaujot šos dokumentus savos publiskajos reģistros; uzskata, ka šī pieeja palīdz nodrošināt efektīvu pārredzamību, kā arī novērst nevajadzīgu tiesvedību, kas varu radīt liekas izmaksas un slogu gan iestādēm, gan iedzīvotājiem;
9. aicina iestādes, struktūras un aģentūras pilnībā īstenot Regulas (EK) Nr. 1049/2001 11. pantu, kā arī ieviest publiskos dokumentu reģistrus ar skaidru un pieejamu struktūru, labu meklēšanas funkcijas darbību, regulāri aktualizētu informāciju par jauniem dokumentiem, kas sagatavoti un reģistrēti, atsauču iekļaušanu attiecībā uz sabiedrībai nepieejamiem dokumentiem, norādījumiem lietotājiem par reģistrā esošajiem dokumentu veidiem ar mērķi sniegt palīdzību publiskajiem lietotājiem;
10. aicina iestādes, struktūras un aģentūras regulāri un bez kavēšanās savos dokumentu reģistros publicēt visus dokumentus, kas iepriekš nebija pieejami sabiedrībai un kas ir atklāti saistībā ar lūgumiem nodrošināt publisku piekļuvi dokumentiem;
11. aicina administrācijas pēc sākotnējā pieteikuma saņemšanas sniegt pilnīgas norādes par visiem dokumentiem, kas attiecas uz pieteikumā par piekļuvi dokumentiem minēto jomu, kā tas noteikts Regulā (EK) Nr. 1049/2001;
12. uzsver, ka vēršanās pie Eiropas ombuda ir laba izvēle gadījumos, kad attiecīgā administrācija ir apstiprinājusi, ka piekļuve dokumentiem ir liegta; tomēr atgādina, ka nav nekādu izpildes mehānismu attiecībā uz ombuda pieņemtajiem lēmumiem;
13. uzsver, ka tiesas prāvas ir saistītas ar ārkārtīgi ilgu procesu, ar augstu un pat pārāk augstu izmaksu risku un neskaidru iznākumu, tādējādi radot nepamatoti lielu slogu iedzīvotājiem, kuri vēlas apstrīdēt lēmumu atteikt (daļēju) piekļuvi dokumentiem; uzsver, ka faktiski tas nozīmē, ka nav efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekļu, ko izmantot gadījumos, kad attiecībā uz lūgumu piekļūt dokumentiem pieņemts noraidošs lēmums;
14. aicina ES iestādes, struktūras un aģentūras steidzami pieņemt ātrākas, mazāk apgrūtināšas un pieejamākas procedūras, ar kuru palīdzību izskatīt sūdzības par atteikumiem piekļūt dokumentiem, lai samazinātu nepieciešamību pēc vēršanās tiesā un radītu patiesu pārredzamības kultūru;
15. uzsver, ka visu trīs iestāžu, kā arī struktūru un aģentūru gada pārskatos būtu jāiekļauj skaitļi salīdzināmā formā, kuri atspoguļotu, piemēram, pieprasīto dokumentu skaitu, pieteikumu skaitu, tādu dokumentu skaitu, kam piešķirta (daļēja) piekļuve, tādu pieteikumu skaitu, pirms un pēc atkārtotā pieteikuma, attiecībā uz kuriem pieņemts apstiprinošs lēmums, gadījumus, kad Tiesa piešķirusi piekļuvi, gadījumus, kad Tiesa piešķirusi daļēju piekļuvi, un gadījumus, kad piekļuve liegta;
16. aicina ES iestādes atturēties no prasības, lai pretējā puse segtu tiesu izdevumus, un nodrošināt, lai līdzekļu trūkums nekavētu iedzīvotājus apstrīdēt lēmumus;
17. norāda, ka dalībvalstīm ir jāpielāgojas jaunajam pārredzamības regulējumam, kas izveidots ar Lisabonas līgumu, kā apliecināts lietā Vācija/Komisija (T-59/09), kurā Vācija atteicās publiskot dokumentus, kas attiecas uz tai sniegto oficiālo rīkojumu, kā

iemeslu minot sabiedrības interešu aizstāvību „starptautisko attiecību” kontekstā, savukārt Vispārējā tiesa nosprieda, ka „starptautiskās attiecības” ir uzskatāmas par ES tiesību terminu, kas nav piemērojams saziņā starp Komisiju un dalībvalsti;

18. aicina ES iestādes savlaicīgāk reaģēt uz pieteikumiem par piekļuvi dokumentiem un uz atkārtotiem pieteikumiem;
19. apņemas izpētīt, kā nodrošināt Prezidija un Priekšsēdētāju konferences apspriežu lielāku pārredzamību, piemēram, sagatavojot detalizētus protokolus un nodrošinot to pieejamību sabiedrībai;

Regulas (EK) Nr. 1049/2001 pārskatīšana

20. pauž nožēlu par to, ka kopš 2011. gada decembra, kad Parlaments pirmajā lasījumā pieņēma nostāju par Regulas (EK) Nr. 1049/2001 pārskatīšanu, nav panākts progress, jo Padome un Komisija nešķīta gatavas uzsākt saturīgas sarunas; tādēļ aicina Padomi beidzot turpināt Regulas (EK) Nr. 1049/2001 pārskatīšanu; aicina Padomi un Parlamentu vienoties par jaunu instrumentu, kas nodrošina ievērojami labāku pārredzamību, tostarp LESD 15. panta efektīvu īstenošanu;
21. aicina visas ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras piemērot Regulu (EK) Nr. 1049/2001, saskaņojot ar Orhūsas konvencijas noteikumiem; pilnībā atbalsta Eiropas Zāļu aģentūras politiku publicēt Eiropas tirgū esošo zāļu klīnisko pētījumu ziņojumus pēc pieprasījuma, tiklīdz ir pabeigts lēmumu pieņemšanas process attiecībā uz konkrētajām zālēm; uzsver, ka Regulas (EK) Nr. 1049/2001 pārskatīšanas laikā pilnībā jāievēro Orhūsas konvencija un ka jebkādi izņēmumi jānosaka, nodrošinot pilnīgu atbilstību minētajai konvencijai;
22. iesaka katrai ES iestādei vai struktūrai no savu vadošo darbinieku vidus izvēlēties par pārredzamību atbildīgo personu, kuras uzdevums būtu nodrošināt noteikumu ievērošanu un prakses uzlabošanu;
23. aicina visas iestādes izvērtēt un, ja vajadzīgs, pārskatīt savus iekšējos noteikumus ziņošanai par ļaundarbībām, kā arī aicina aizsargāt ziņotājus; aicina jo īpaši Komisiju ziņot Eiropas Parlamentam par savu pieredzi saistībā ar jaunajiem ziņošanas noteikumiem, kas attiecas uz ES darbiniekiem un kas pieņemti 2012. gadā, kā arī saistībā ar īstenošanas pasākumiem; aicina Komisiju izteikt priekšlikumu saistībā ar ziņotāju aizsardzību ne vien morālā, bet arī finansiālā ziņā, lai pienācīgi aizsargātu un atbalstītu ziņotājus kā daļu no demokrātiskās sistēmas;

Pārskati

24. aicina ES iestādes, struktūras un aģentūras savstarpēji saskaņot savus gada pārskatus par piekļuvi dokumentiem un sniegt vienotus un savietojamus statistikas datus, kas būtu pēc iespējas pilnīgāki un visaptveroši (piemēram, pielikumā sniegtajās tabulās, kas ļauj veikt tiešu salīdzināšanu);
25. aicina ES iestādes, struktūras un aģentūras pieņemt ieteikumus, kurus Parlaments ierosināja savā iepriekšējā rezolūcijā par publisku piekļuvi dokumentiem;

26. aicina ES iestādes savos gada pārskatos par pārredzamību iekļaut atbildi uz Parlamenta ieteikumiem;

Legislatīvie dokumenti

27. aicina Komisiju uzlabot ekspertu grupu un komiteju darba grupu pārredzamību, sasaucot atklātas sanāksmes un publicējot šo grupu locekļu amatā iecelšanas procedūras, kā arī standarta formātā tiešsaistē publicējot informāciju par locekļu skaitu, procedūrām, izskatītajiem dokumentiem, balsojumiem, lēmumiem un sanāksmju protokoliem; uzsver, ka ekspertu grupu un komiteju dalībniekiem iepriekš jāpaziņo, vai viņiem ir personīgas intereses saistībā ar apspriestajiem tematiem; aicina Komisiju uzlabot un pilnībā īstenot iekšējās vadlīnijas visiem ģenerāldirektorātiem saistībā ar amatā iecelšanas procedūru (t.i., attiecībā uz līdzsvarotu sastāvu, interešu konflikta politiku, atklātiem uzaicinājumiem) un izdevumu atlīdzināšanas noteikumiem, un ziņot par šo jautājumu ne tikai gada pārskatā par piekļuvi dokumentiem, bet arī ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos; aicina Komisiju jo īpaši ziņot par Transatlantiskās tirdzniecības un ieguldījumu partnerības (TTIP) ieinteresēto personu padomdevēju grupu;
28. aicina Komisiju, Padomi un Parlamentu nodrošināt neformālo trīspusējo sarunu lielāku pārredzamību, sasaucot atklātas sanāksmes un standartizētā un viegli pieejamā interneta vidē publicējot dokumentāciju, tostarp darba kalendārus, darba kārtības, protokolus, izskatītos dokumentus, grozījumus, pieņemtos lēmumus, informāciju par dalībvalstu deleģācijām un to nostājas, kā arī protokolus, nekādi neskarot Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 1. punktā uzskaitītos izņēmumus un saskaņā ar tiem;
29. atgādina, ka Regulas (EK) Nr. 1049/2001 9. pants par slepeniem dokumentiem ir kompromiss, kas kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā vairs neatspoguļo jaunās konstitucionālās un juridiskās saistības;
30. aicina ES iestādes, struktūras un aģentūras uzturēt aktualizētus, sabiedrībai pieejamus datus par to rīcībā esošo klasificēto dokumentu skaitu atbilstoši to slepenības pakāpei;

Slepenības pakāpes piešķiršana dokumentiem

31. aicina Komisiju iesniegt priekšlikumu regulai, ar ko nosaka skaidrus noteikumus un kritērijus, saskaņā ar kuriem ES iestādes, struktūras un aģentūras piešķir dokumentiem slepenības pakāpi;
32. aicina iestādes izvērtēt un pamatot lūgumus sasaukt sanāksmes aiz slēgtām durvīm atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1049/2001;
33. aicina Savienības iestādes izveidot neatkarīgu ES uzraudzības iestādi, kas izvērtētu nepieciešamību piešķirt dokumentiem slepenības pakāpi un izskatītu lūgumus sasaukt sesijas aiz slēgtām durvīm;

Finanšu informācija

34. aicina iestādes nodrošināt iedzīvotājiem publisku pieeju un piekļuvi dokumentiem saistībā ar Eiropas Savienības budžetu, tā īstenošanu un Savienības līdzekļu un dotāciju

saņēmējiem, un uzsver, ka šādiem dokumentiem var piekļūt arī īpašā tīmekļa vietnē un datubāzē, kā arī datubāzē, kas attiecas uz finanšu pārredzamību Savienībā;

Starptautiskās sarunas

35. pauž bažas par to, ka slepenības pakāpes piešķiršana dokumentiem parasti tiek pamatota ar izņēmumu, kas saistīts ar starptautisko attiecību aizsardzību;
36. atgādina, ka gadījumā, ja iestāde nolemj atteikt piekļuvi dokumentam, kuru tai tiek lūgts publiskot, tai principā ir jāsniedz paskaidrojumi par to, kā piekļuve šim dokumentam varētu konkrēti un faktiski apdraudēt sabiedrības intereses saistībā ar starptautiskajām attiecībām;
37. uzsver — lai gan šādi principi ir noteikti, praksē tie joprojām nav ieviesti, kā to liecina Vispārējās tiesas spriedums lietā T-529/09 (*In 't Veld/Padome*) attiecībā uz Padomes atteikumu sniegt piekļuvi tās juridiskā dienesta atzinumam par ES un ASV nolīgumu par teroristu finansēšanas izsekošanas programmu (*TFTP*);

Juridisko dienestu atzinumi

38. uzsver, ka iestāžu juridisko dienestu atzinumiem principā ir jābūt publiski pieejamiem, kā tas uzsvērts Tiesas spriedumā *Turco* lietā, proti, ka „Regulas (EK) Nr. 1049/2001 mērķis, kā tas norādīts regulas ceturtajā apsvērumā un tās 1. pantā, ir pēc iespējas pilnīgāk nodrošināt sabiedrības tiesības piekļūt iestāžu dokumentiem”¹;
39. atgādina, ka pirms novērtēšanas, vai ir vai nav jāpiemēro 4. panta 2. punkta otrajā ievilkumā paredzētais izņēmums attiecībā uz juridisku atzinumu aizsardzību, attiecīgajai iestādei ir jāpārlicinās, vai „dokuments, kuru lūdz publiskot, patiešām attiecas uz juridisko atzinumu, un, ja tas tā ir, jānosaka, kuras ar to saistītās personas tas reāli skar un tātad kuras personas var ietilpt minētā izņēmuma piemērošanas jomā” (*Turco*, 38. punkts);
40. aicina iestādes ievērot spriedumu *Turco* lietā par juridisko dienestu atzinumiem, kas sagatavoti likumdošanas procesa gaitā; šajā spriedumā ir noteikts, ka „tieši pārskatāmība ir tā, kas, dodot iespēju atklāti apspriest dažādu viedokļu atšķirības, veicina iestāžu lielāku leģitimitāti Eiropas pilsoņu uztverē un palielina uzticību tām” un ka „patiesībā informācijas un debašu neesamība drīzāk ir tas, kas pilsoņu apziņā var izraisīt šaubas ne vien attiecībā uz atsevišķa tiesību akta tiesiskumu, bet arī attiecībā uz lēmumu pieņemšanas procesu kopumā”²;
41. uzsver, ka saskaņā ar spriedumu lietā *In 't Veld/Padome* (lieta T-529/09)³ konkrēts un paredzams apdraudējums attiecīgajām interesēm nevar arī tikt pierādīts tikai ar bailēm publiskot pilsoņiem iestāžu atšķirīgās nostājas attiecībā uz Savienības starptautiskas rīcības juridisko pamatu un tādējādi radīt šaubas par šīs rīcības tiesiskumu;

Iecietība saistībā ar aizliegtu vienošanos (kartelēm)

¹ Apvienotās lietas Zviedrija un *Turco/Padome* un Komisija (C-39/05 P un C-52/05 P), 35. punkts.

² Apvienotās lietas Zviedrija un *Turco/Padome* un Komisija (C-39/05 P un C-52/05 P), 59. punkts.

³ *In 't Veld/Padome* (T-529/09), 75. punkts.

42. uzsver, ka Eiropas Savienības Tiesa lietas C-536/11 43. punktā ir noteikusi, ka „ikviens pieteikums par piekļuvi [aizliegtas vienošanās lietai] [valsts tiesām] ir jāizvērtē katrā konkrētajā gadījumā, ņemot vērā visus lietas apstākļus”;
43. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Eiropas ombudam, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājam un Eiropas Padomei.

PASKAIDROJUMS

Pārredzamībai ir būtiska nozīme demokrātiskā politiskā pilsoņu savienībā, kurā pilsoņi var pilnvērtīgi iesaistīties demokrātijas procesā. Slepenība un piesardzība iederējās tajos laikos, kad Eiropu veidoja diplomāti un valsts ierēdņi. Pārredzama administrācija nāk par labu iedzīvotājiem, cīņai pret korupciju un Savienības politiskās sistēmas un tiesību aktu leģitimitātei. ES jāveic turpmāki pasākumi nolūkā palielināt savas administrācijas un likumdošanas procesa pārredzamību. Iedzīvotāji pieprasa lielāku pārredzamību. Ir daudz interesantu, jaunu iniciatīvu, kuras sniedz ieskatu ES iestāžu darbībā un kuru īstenošanu nodrošina jaunās tehnoloģijas. Tomēr pārāk bieži sabiedrībai nākas paļauties uz informācijas noplūdi un ziņotājiem, lai uzzinātu par iestāžu ļaundarbībām. Tas būtiski mazina uzticēšanos iestādēm.

Savienības iestādes pienācīgi nepiemēro pašreizējos tiesību aktus, jo īpaši Regulu (EK) Nr. 1049/2001 (par publisku piekļuvi dokumentiem). Tiesu judikatūra liecina, ka iestādes izņēmumus attiecībā uz pārredzamību bieži vien piemēro vispārīgā, nevis konkrēti motivētā veidā. Iespēja sniegt daļēju piekļuvi dokumentiem pārāk bieži netiek pat apsvērta. Tāpat bieži vien oficiālajiem dokumentiem tiek piešķirta pārmērīgas slepenības pakāpe un iestādes bez pienācīga pamatojuma aicina sasaukt sanāksmes aiz slēgtām durvīm. Pienākums uzraudzīt slepenības pakāpes piešķiršanu dokumentiem un izskatīt lūgumus sasaukt sanāksmes aiz slēgtām durvīm būtu jāuztic neatkarīgai iestādei. Lai samazinātu nepieciešamību pēc ilgiem un dārgiem tiesas procesiem, ir jāizstrādā ātra un vienkārša procedūra, kā apstrīdēt atteikumus piekļūt dokumentiem. Visām ES iestādēm būtu jāieieļ par pārredzamību atbildīgā persona.

Regula (EK) Nr. 1049/2001 ir steidzami jāpārskata, taču Komisija un Padome kavējas pieņemt instrumentu, kas nodrošinātu lielāku pārredzamību, ko vēlas panākt Parlaments.

Attiecībā uz starptautiskajiem nolīgumiem jānorāda, ka Komisija un Padome visus dokumentus, kas saistīti ar sarunām, ik pa laikam klasificē kā konfidencialus vai slepenus, atsaucoties uz sabiedrības interešu aizstāvību starptautisko attiecību kontekstā. Šie dokumenti tiek turēti slepenībā pēc sarunu partneru lūguma, un šāda prakse ir uzskatāma par tādu, kurā ES tiesību akti pārredzamības jomā principā netiek ievēroti. Tā kā starptautiskie nolīgumi ietekmē arī ES tiesību aktus, sarunu dokumentiem un juridiskajām konsultācijām saistībā ar šiem nolīgumiem principā būtu jābūt publiski pieejamiem.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	20.2.2014
Galīgais balsojums	+: 26 -: 18 0: 7
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jan Philipp Albrecht, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Louis Michel, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Renate Sommer, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Michael Cashman, Birgit Collin-Langen, Cornelis de Jong, Mariya Gabriel, Franziska Keller, Petru Constantin Luhan, Ulrike Lunacek, Marian-Jean Marinescu, Jan Mulder, Juan Andrés Naranjo Escobar, Salvador Sedó i Alabart, Janusz Wojciechowski
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Zdravka Bušić, Tamás Deutsch, Constanze Angela Krehl, Catherine Stihler, József Szájer